

10.1.2020

Hautausten palvelupolku Ähtärissä

Johdanto

Läheisen ihmisen kuoltua hänen omaistensa tehtävä on tehdä viimeinen palvelus ja haudata vainaja. Luopuminen läheisestä tapahtuu konkreettisesti hautaan saattamalla ja sisäisesti surren, muistellen ja elämän perimmäisiä tarkoituksia miettien. Molemmat kysyvät voimia, kärsivällisyyttä ja aikaa. Hautaan siunaamisessa jätämme läheisemme ja itsemme Jumalan huolenpidon piiriin.

Hautausten palveluprosessissa tavoitteena on saada omaisensa menettäneiden henkilöiden palvelut sujumaan mahdollisimman joustavasti eri viranomaisten, laitosten ja muiden toimijoiden yhteistyöllä. Eri toimijoiden on tärkeää tietää toistensa toimenkuvat.

Hautauspolku koostuu eri vaiheista

Hautausten palvelupolkua esitetään asiakirjassa vaiheittain. Omaisen kuolema aloittaa monivaiheisen palvelujen ketjun, jossa jokainen lenkki on yhtä tärkeässä asemassa vainajaa ja omaisia kunnioittavassa hautauksessa.

Palvelupolun kuvauksen on toteuttanut yhteistyöryhmä. Asiakirjaa valmisteltiin v. 2019 ja päivitettiin vuoden 2023 syksyllä. Tämän asiakirjan pohjalta laaditaan kaikki se materiaali, jota jaetaan omaisille eri palvelupisteissä hautauspolun eri vaiheissa. Hautauspolku-asiakirjaa voidaan käyttää myös uusien työntekijöiden perehdytyksessä.

Yhteistyöryhmä vuonna 2019:

Ähtärin seurakunta: kirkkoherra Kalle Peltokangas p. 050 5790007

Kuusiokuntien sosiaalitoimi Ähtärin toimisto: Kirsi Hirvilampi p. 040 764 3810

Kuusiolinna terveys Oy, Johtava lääkäri Karoliina Liski, p. 040 352 8162

Ähtärin hautaustoimistot:

Ähtärin Hautaustoimisto ja Kukkasitomo Oy p. 040 6311006

Eeva-Maijan Kukka ja Hautaustoimisto p. 06 5330256

Kukkakauppa ja Hautaustoimisto Pielikki p. 050 5213784

Hautaustointa koskevat säännökset (Lähde: Kirkon
Hautaustoimen malliohjesääntö)

Hautaustoimilaki 6.6.2003/457

Kirkkolaki (1054/1993), erit. luku 17 Hautaustoimi

Kirkkojärjestys (1055/1993) 17 luku

Hautaamisesta ja hautausmaasta on lisäksi voimassa, mitä **terveydensuojelulaissa (763/1994) ja sen nojalla säädetään**

Terveydensuojeluasetus (1280/1994) 7 luku 39 - 42 §

Hautauspolku Ähtärissä

Tieto läheisen kuolemasta – yhteys seurakuntaan

Hautajaisten valmisteluissa auttavat seurakunnan työntekijät ja paikkakunnan hautaustoimistot. Hautausjärjestelyt voi aloittaa heti, kun tieto kuolemasta on saatu. Vainaja voidaan siirtää vasta kun hautauslupa on saatu. Hautauslupa voi tulla myös hautaustoimiston mukana.

Hautausluvan kirjoittaa lääkäri, joka toteaa kuoleman tapahtuneeksi. Ilman hautauslupaa, vainajaa ei voida siirtää seurakunnan vainajien säilytystilaan eli ruumishuoneelle. Viikonloppuna omassa kodissa tapahtunut kuolema ja arktus liittyvät saattohoitoon, josta omaisten on hyvä olla yhteydessä hyvissä ajoin seurakuntaan.

Hautaustoimistossa sovitaan arkkuun laittamisesta ja vainajan hautausmaan ruumishuoneelle saattamisesta. Samalla sovitaan sanomakellojen soittamisesta omaisten kanssa. Kirkonkelloja soitetaan vainajan muistoksi yleensä ruumishuoneelle tuotaessa.

Seurakunnan kirkkoherranvirastossa sovitaan hautauksen ajankohta ja samalla varataan siunaava pappi ja kanttori. Hautapaikasta ja hautaukseen liittyvistä maksuista sovitaan myös kirkkoherranvirastossa.

Hautauslupa

Kuolema merkitään väestötietojärjestelmään välittömästi kuoleman toteamisen jälkeen. (Asetus 948/1973) Kuolintiedon näkyminen väestötietojärjestelmässä ei ole enää hautauslupa. Asetuksen voimaantulon (2.1.2019) jälkeen vainajan hautaamiseen tai tuhkaamiseen tarvitaan aina paperinen hautauslupa.

Hautaus saadaan toimittaa, kun hautauslupa on annettu sen hautausmaan ylläpitäjälle, jonne vainaja haudataan. Vainajan ruumiin voi tuhkata, kun hautauslupa on annettu krematoriolle, jossa vainaja tuhkataan. Näin ollen, kun vainaja tuodaan seurakunnan hautausmaan tai krematorion vainajien säilytystilaan, on varmistettava, että hautausmaan ylläpitäjä saa viimeistään siinä yhteydessä hautausluvan. Seurakunnan vainajakylmiötä ei voi enää käyttää vainajan säilytystilana ennen kuin hautauslupa on annettu.

Hautauslupa voidaan lähettää seurakuntaan seurakunnan sähköpostiosoitteeseen (ahtarin.seurakunta@evl.fi) turvasähköpostilla.

Paperiset hautausluvut on säilytettävä viisi vuotta. Koska kuolin tieto väestötietojärjestelmässä ei ole asetusmuutoksen jälkeen enää lupa hautaamiseen, tarvitsee seurakunta dokumentin siitä, että hautauslupa on annettu ennen vainajan hautausta tai tuhkausta.

Siunaus- ja muistotilaisuuden valmistelu

Siunaava pappi ottaa yhteyttä omaisiin, jotka antavat yhteystietonsa ja sopii tapaamisajan keskustelua varten.

Papin kanssa käydään läpi tulevan hautauksen käytännön järjestelyt.

Musiikkitoiveista ja virsivalinnoista keskustellaan kanttorin kanssa

Haudankaivaja kaivaa haudan omaisten hankkimaan hautapaikkaan.

Siunaustilaisuus kirkossa, siunauskappelissa tai haudalla

Hautaan siunaaminen tapahtuu yleisimmin kirkossa. Kesäaikana siunaustilaisuus voidaan järjestää myös hautausmaan siunauskappelissa tai haudalla. Alttarilla on kukat seurakunnan puolesta.

Hautaan siunaamisen kaava löytyy joko virsikirjan takaosan liitteestä tai kirkollisten toimitusten kirjasta.

Hautaan siunaamista varten seurakunta on varannut toimitusajat perjantaisin klo 10 ja klo 13 ja lauantaisin klo 10 ja klo 13. Muut ajankohdat ovat mahdollisia tarvittaessa.

Jos omaiset haluavat peittää haudan itse, asiasta on sovittava erikseen seurakunnan kanssa.

Suntio ohjeistaa arkunkantajat ja ohjaa toimintaa haudalla sekä huolehtii siunaustilan käytännön järjestelyistä.

Haudankaivaja peittää haudan perjantain hautauksessa samana päivänä, lauantain hautauksissa seuraavana maanantaina.

Arkunkannossa on yleensä 6 kantajaa. Seurakunnasta ja hautaustoimistosta voi kysyä apua arkunkantajien saamiseksi.

Muistotilaisuus seurakunnan tiloissa tai muualla

Hautaan siunaamisen jälkeen omaiset kokoontuvat yleensä muistotilaisuuteen, jossa läheisillä on mahdollisuus muistella vainajaa ja lohduttaa toisiaan. Seurakuntakeskuksen tiloja voidaan vuokrata muistotilaisuuskäyttöön.

Tilaisuuden tarjoiluista voi sopia pitopalveluyrittäjien kanssa. Seurakuntakeskuksessa toimivat seurakunnan kanssa sopimuksen tehneet pitopalveluyrittäjät. Yhteystiedot löytyvät seurakunnan nettisivuilta

Papille ja kanttorille varataan aikaa, jotta heillä on mahdollisuus osallistua muistotilaisuuteen, jos omaiset niin toivovat.

Tuhkaus ja uurnan laskeminen

Mikäli vainajan tahto tai omaisten pyyntö on ruumiin tuhkaaminen, tuhkaus tapahtuu ruumiinsiunaamisen jälkeen krematorioissa.

Poikkeustilanteissa, jos kuolema on tapahtunut esimerkiksi ulkomailla, voidaan tuhkaurna siunata ennen hautausta. Ähtärin seurakunnassa on uurnahautausmaa, jossa on myös tuhkaurnien muistolehto.

Esirukous siunatun seurakuntalaisen ja omaisten puolesta sekä tukea surun kantamiseen

Haudauksen jälkeisenä sunnuntaina vainaja ja hänen läheisensä liitetään seurakunnan yhteisen esirukouksen piiriin messussa. Pappi muistuttaa saattoväkeä haudalla tai muistotilaisuudessa.

Siunatun nimi luetaan esirukouksen yhteydessä ja hänelle sytytetään kynttilä. Omaiset voivat noutaa messun jälkeen kynttilän itselleen. Seurakunnassa järjestetään tarvittaessa sururyhmiä keväisin tai syksyisin.

Kunta ja kirkko tarjoavat sinulle ja perheellesi paitsi käytännön apua, myös tukea surun kanssa elämiseen ja siitä selviämiseen.

Terveydenhoitohenkilökunta voi ohjata sinut myös kirkon avun piiriin, jos itse sitä toivot.

Äkillisen kuolemantapauksen jälkeen voidaan perheellesi ja muille asianosaisille järjestää ns. debriefing-istunto. Myöhemmin tarvittaessa järjestetään pitkäkestoisempaa kriisiterapiaa.

Lapsikuolemaperheiden yhdistys Käpy ry tarjoaa asiantuntevaa apua, päivystyspuhelimien sekä vertaistukea. Tukea sekä omalle että läheisten

selviytymiselle voi pyytää myös kirkon perheasiain neuvottelukeskuksesta tai omasta seurakunnastasi.

Kutsu pyhäinpäivän jumalanpalvelukseen

Hautapaikan haltijalle lähetetään kirjeellä kutsu Pyhäinpäivän muistohetkeen kirkossa.

Pyhäinpäivän messussa luetaan vuoden aikana kuolleiden Ähtärin seurakuntalaisten sekä Ähtärin hautausmaalle haudattujen vainajien nimet. Vainajien muistoksi sytytetään muistokynttilät.

Haudan hoitaminen

Kesähoito

Kesähoitoon kuuluu kukkien hoito, kastelu ja lannoitus sekä haudan siisteyden hoito. Yhden hautapaikan hautaan sisältyy 2 kukkaa, esim. begoniat. Kahden paikan hautaan sisältyy 3 begoniaa jne. Lisämaksusta saa reunakukat, esim. hopealehdet. Kesähoito laskutetaan vuosittain keväällä. Tarjouslasku lähetetään automaattisesti edellisenä vuonna kesähoidon maksaneille asiakkaille.

Määräaikainen, 5-vuotishoito

Määräaikaiseen hoitoon sisältyy pääkukkien lisäksi reunakukat. Määräaikaisesta, 5-vuotissopimuksesta tehdään kirjallinen sopimus ja koko hoito laskutetaan ennen sopimuksen alkamista. 5-vuotishoito maksetaan kertamaksuna. Uusi tarjouslasku lähetetään 5-vuotiskauden päätyttyä.

Hautamuistomerkin tilaaminen ja vainajan nimen lisääminen muistomerkkiin tapahtuu hautaustoimistojen tai hautakiviyritysten kautta.

Muistoseurojen järjestäminen

Muistoseurat voidaan järjestää vuosi omaisen kuoleman jälkeen.
Tilaisuuteen osallistuvat pappi ja kanttori.